

II. Eksisterende Udbyttedelingsystemer.

1. Opgørelsen af Udbyttet.

I Almindelighed er Nettoudbyttet for det foregaaende Aar det afgørende, men i enkelte Tilfælde deklarerer Udbyttet paa Grundlag af Virksomhedens *halvvaarlige* Resultater.

I et Faatal af Enkeltvirksomheder tilbageholdes der af Nettoudbyttet forlods et vist Beløb som Godtgørelse til Virksomhedens Ejere eller Ledere eller som Rente af den indestaaende Kapital.

Indenfor Aktieselskaber er det meget almindeligt, at der forlods maa reserveres det fornødne Beløb til at betale Kapitalen Dividende af, i de fleste Tilfælde 5—6 pCt.

Desuden tilbageholdes der i mange Tilfælde yderligere Beløb af Nettoudbyttet, forinden Fordelingen mellem Arbejderne finder Sted. Saaledes sættes der Beløb til Side til Afskrivninger og Reserver, i et enkelt Tilfælde gaar en Del af Nettoudbyttet til et Fond til Fordel for Arbejdernes Enker og Børn.

2. Fastsættelse af Arbejdernes Andel.

Det sædvanlige er, at Arbejdernes Andel udgør en i Forvejen fikseret Part af det *samlede* Nettoudbytte, i Almindelighed fra 10—25 pCt.

Naar der af Nettoudbyttet først tilbageholdes Beløb til visse andre Formaal. fastsættes Arbejdernes Andel af det resterende i de fleste Tilfælde til at udgøre Halvdelen heraf.

I enkelte Tilfælde varierer Arbejdernes Andel ikke blot *absolut* som Følge af Forandringer i Udbyttets Størrelse, men ogsaa *relativt*, saaledes at Procenten stiger, eftersom Udbyttet forøges.

I 11 Tilfælde deles Udbyttet pro rata mellem Kapital og Arbejds løn, enten saaledes at denne Fordelingsmaade bringes i Anvendelse med Hensyn til *hele* Udbyttet, eller saaledes, at dette kun gælder for en Del af dette. I et enkelt Tilfælde fastsættes det saaledes, at der først betales 2½ pCt. af Lønnen i Udbytte til Arbejderne for hver 1 pCt., Aktionærernes Dividende udgør mere end 6 pCt., — saaledes at Arbejderne, naar Aktionærerne faar 10 pCt., ogsaa faar 10 pCt. af deres Løn i Udbytte —, og at den derefter tilbageværende Del af Udbyttet deles pro rata mellem Kapital og Arbejds løn.

I flere Tilfælde varierer Arbejdernes Andel i Udbyttet efter Størrelsen af den Dividende, som Kapitalen faar, eventuelt saaledes, at Arbejderne først begynder at faa Del i Udbyttet, naar Kapitalens Dividende har naaet en vis Minimumsgrænse.

Indenfor Gasværkerne gælder i Almindelighed den Regel, at Størrelsen af Arbejdernes Udbytteandel varierer med Gasprisen, saaledes at den stiger, naar Gasprisen falder under et bestemt Beløb, og omvendt bliver mindre eller helt bortfalder, eftersom Prisen paa Gassen stiger.

I »*South Metropolitan Gas Company*», der allerede i 1889 som det første Gasværk indførte et Udbyttedelings-System, der senere har fundet en Del Efterligninger blandt Gasværker, er det saaledes bestemt, at der ved en Gaspris pr. 1 000 Kubikfod af 3 s. 1. d. eller derover ikke gives Arbejderne nogen Bonus. Naar Prisen paa Gassen falder under nævnte Beløb, tilkommer der Arbejderne en Bonus i Overensstemmelse med følgende Skala: